

שנינו במשנה: מי שתובע עד שיעיד עבורו ומשביעו ואומר לו: אַל-יִכְפֹּךְ [ה'] אם תבוא ותעידיני [וכוונתו למשתמע מכך, שאם לא יעיד — כן יכהו ה']! או שאומר לעד: **יברכך ויטיב לך** ה' אם תבוא ותעיד לי [שמכלל דבריו משמע שאם לא יעיד לו לא יברכהו ה'] **רבי מאיר מחייב** את העד בקרבן שבועת העדות אם כפר בקללה זאת **וחכמים פוטריין**!

והוינן בה: **ומי אית ליה לרבי מאיר מכלל לאו אתה שומע הן? והא לית ליה לרבי מאיר מכלל לאו אתה שומע הן!**

דאמר רבי מאיר במסכת קידושין, כל תנאי שאינו כפול כתנאי בני גד ובני ראובן אינו תנאי, ולא אמרינן מכלל הן אתה שומע לאו ומכלל לאו אתה שומע הן, אלא צריך לכפול את התנאי במפורש?!

ומשנינן: **איפוך** — רבי מאיר פוטר משום דלית ליה מכלל לאו אתה שומע הן!

כי אתא רבי יצחק תנא שנה את משנתנו כדתנן, מבלי להופכה.

אמר רב יוסף: השתא, דאנן תנן הכי כגירסתנו, וגם כי אתא רבי יצחק תני הכי, שמע מינה דוקא הכי תנן, ולא תיפוך.

אלא קשיא ההיא דקידושין, דמוכח מינה דלית ליה לרבי מאיר מכלל לאו אתה שומע הן.

תריץ ואימא הכי: **כי לית ליה בממונא, ששם צריך לכפול תנאו ולהשמיע הן ולא, אבל באיסורא אית ליה מכלל לאו אתה שומע הן.** וכאן, בהשבעת העד, זה איסורא.

שמירה זאת הוא איסור לאו, **וכדרבי אבין אמר רבי אילעא, דאמר: כל מקום שנאמר 'השמר', 'פן', ו'אל' — אינו אלא לא תעשה:** והכא הרי כתיב: השמר לך!

מקלל חבירו מנלן — דכתיב: **"לא תקלל חרש"**. והרי זה לאו מפורש, שבכלל חרש התרבו כולם.

שנינו במשנה: **יכך ה', וכן יככם אלהים** — זו היא אלה הכתובה בתורה!

יתיב רב כהנא קמיה דרב יהודה, ויתיב וקאמר הא מתניתין כדתנן [שהיה רב כהנא שונה את המשנה כלשונה ואומר ביושבו לפני רב יהודה — יכך ה']!

אמר ליה רב יהודה: אל תצטט את המשנה בלשונה המדויק אלא פנה [והיינו: אמור — יכהו ה', ואל תאמר כלפי — יככך ה']!

יתיב ההוא מרבנן קמיה דרב כהנא, ויתיב וקאמר את הפסוק בתהילים: גם אֵל יִתְצַף לנצה, יִחַתֵּךְ ויִסְתַּחֵךְ מֵאֵהָ, ויִשְׁרֹשֶׁף מֵאֵרֶץ חיים סלה.

אמר ליה רב כהנא: כנה! [אמור יתצהו ולא יתצך!]

ומסבירה הגמרא: **תרתוי מעשים שאמרו בהם חכמים 'כנה' למה לך?**

מהו דתימא, הני מילי שצריך לכנות, היינו כששונים דברי מתניתין. אבל כשקוראים בקראי, אימא לא מוכינן כדי שלא לשנות מצורתו של הפסוק. קא משמע לן שגם בקראי מכנים, כדי שלא יהיה בכך משום לשון קללה כלפי מי שקוראים את הפסוק כנגדו.